

## **СТРОКИ ДАВНОСТІ У ВІДНОСИНАХ НЕСВОЄЧАСНОГО ВІДШКОДУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ ТА ПОДАТКОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ**

У демократичному правовому суспільстві відносини держави та громадян базуються на взаємних правах, обов'язках та відповідальності, які конкретизуються в законодавчих актах. У податковій сфері ці принципи так само мають бути витриманими. Проте, в сучасних умовах, на жаль, вже тривалий час має місце ситуація, в якій державою (в особі її уповноважених органів) не належним чином забезпечується реалізація права добросовісних громадян на бюджетне відшкодування податку на додану вартість. Звичною для багатьох платників податків ПДВ стала практика несвоєчасної виплати казначейським органом відповідних коштів, що спричинює виникнення податкових конфліктів та численні звернення суб'єктів господарювання з адміністративними позовами до суду з вимогами про стягнення з держави пені на суму бюджетної заборгованості.

Втім, судова практика останніх років свідчить про неоднозначну правову позицію застосування адміністративного процесуального та податкового законодавства, на якій будуються рішення судів різних інстанцій.

З метою усунення такої неоднозначності важливими питаннями, що потребують вивчення та вирішення для подальшої стабілізації практики вирішення публічно-правових спорів щодо стягнення податку на додану вартість є: а) встановлення правомірності застосовування положення статті 102 Податкового кодексу України з метою визначення строків давності стосовно відносин, які виникають у випадку несвоєчасного відшкодування податку на додану вартість з Державного бюджету України й нарахування пені на суму бюджетної заборгованості у порядку, встановленому пунктом 200.23 статті 200 Податкового кодексу України; б) правомочність звернення платника податку до адміністративного суду із вимогами, пов'язаними із відшкодуванням (стягненням) пені, нарахованої згідно положень пункту 200.23 статті 200 Податкового кодексу України, в межах 1095-денного строку, встановленого статтею 102 Податкового кодексу України та узгодженість такої можливості з положеннями статті 122 КАС України; в) співвідношення положень частин 2 та 3 статті 122 КАС України про початок відліку строку на звернення до адміністративного суду (день, коли особа дізналася або

повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів) з положеннями пункту 200.23 статті 200 Податкового кодексу України, якими передбачено нарахування пені на суму бюджетної заборгованості протягом строку її дії, включаючи день погашення.

У результаті попереднього аналізу (не відображений у цій роботі через обмеженість редакційними обсягами) пропонуємо у даній роботі загальні висновки, що відображають позицію автора у вирішенні вказаних питань, та будуть додатково аргументовані у подальших наукових дослідженнях.

Отже, вважаємо, що з метою визначення строків давності стосовно відносин, які виникають у випадку несвоєчасного відшкодування податку на додану вартість з Державного бюджету України можуть застосовуватись положення статті 102 Податкового кодексу України. Водночас, для визначення строків давності стосовно відносин, які виникають у випадку нарахування пені на суму бюджетної заборгованості у порядку, встановленому пунктом 200.23 статті 200 ПК України, повинні застосовуватись положення статті 122 КАС України, а не статті 102 Податкового кодексу України.

Стоїмо на позиції, що платник податку на додану вартість не має права звертатись до адміністративного суду в межах 1095-денного строку, встановленого статтею 102 Податкового кодексу України, із вимогами, пов'язаними із відшкодуванням (стягненням) пені, нарахованої згідно положень пункту 200.23 статті 200 Податкового кодексу України. Строком для такого звернення до адміністративного суду слід уважати шість місяців з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів стаття 122 КАС України. Крім того, початком відліку строку на звернення платника податку на додану вартість до адміністративного суду (днем, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів) із вимогами, пов'язаними з відшкодуванням (стягненням) пені, нарахованої згідно положень пункту 200.23 статті 200 Податкового кодексу України, слід уважати перший робочий день, наступний за останнім (п'ятим) операційним днем граничного строку перерахування узгодженої суми бюджетного відшкодування органом, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, з бюджетного рахунка на поточний банківський рахунок платника податку в обслуговуючому банку та/або на бюджетні рахунки для перерахування у рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів, що сплачуються до державного бюджету.

Вказані висновки можуть слугувати платникам податку та суб'єктам правозастосування потенційною відправною точкою зору, орієнтиром при формуванні правової позиції у вирішенні публічно-правових спорів щодо стягнення податку на додану вартість, а також предметом для дискусій.

### *Література*

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. Голос України. 2010 (грудень 4). №229-230.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. №2747-IV. Голос України. 2005 (серпень 23). №158.

УДК 342.924:35.072.22

**Пилипчук І. С.**, завідувач сектору з внутрішнього аудиту,  
Державна авіаційна служба України, м. Київ, Україна

## **ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВНІЙ АВІАЦІЙНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ**

Державна авіаційна служба України (далі – Державіаслужба) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України та є уповноваженим органом з питань цивільної авіації. Державіаслужба відповідно до покладених на неї завдань здійснює ряд функцій, визначених Положенням про Державіаслужбу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 року №520 (далі – Положення) [1]. Одним із основних завдань Державіаслужби є здійснення контрольно-наглядових функцій за суб'єктами авіаційної діяльності, що є вразливим полем для корупції. Інспектування об'єктів і суб'єктів авіаційної діяльності та контроль за виконання ними авіаційних правил України здійснюється фахівцями Державіаслужби.

Статтею 3 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) [2] передбачено вичерпний перелік осіб, що визнаються суб'єктами, на яких поширюється дія Закону, а саме особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. В Державіаслужбі до таких осіб відносяться державні службовці та державні інспектори з авіаційного нагляду.

Особливості діяльності посадових осіб Державіаслужби визначають Повітряний кодекс України, Закон, Положення, Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України, затверджене наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 09 лютого 2010 року №68, зареєстрованим Міністерством юстиції України від 26 квітня 2010 року за №307/17602, Авіаційні правила України «Порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній», затверджені наказом Державіаслужби від 24 жовтня 2014 року №686, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2014 року за №1440/26217, інші нормативно-правові акти.

Законодавство України у сфері запобігання корупції встановило низку